

Projekt „Dziady śmigustne- tradycja wiosennego kołędowania” dobiega końca

Dobiegają końca prace nad realizacją zadania pt. „Dziady śmigustne-tradycja wiosennego kołędowania”. Projekt był realizowany przez Muzeum im. Władysława Orkana dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu Narodowego Centrum Kultury EtnoPolska 2021

BADANIA TERENOWE: W ramach działań przeprowadzone zostały badania terenowe we wsi Dobra i okolicy, mające na celu inwentaryzację wiedzy dotyczącej tradycji dawnego kołędowania

cyklu wiosennego. Informatorami byli zarówno najstarsi mieszkańcy wsi jak i depozytariusze kultury (członkowie kół gospodyń, zespołów regionalnych). Badania terenowe prowadzone były metodą etnograficzną, dzięki niej pozyskano materiał badawczy czyli 10 wywiadów narracyjnych, pogłębianych.

KWERENDY: Kolejno zrealizowano kwerendy archiwalne przeprowadzone zarówno w bibliotekach, muzeach jak i archiwach prywatnych, a także uczelnianych. Rezultatem realizacji tej części zadania było pozyskanie materiału badawczego (wywiady etnograficzne, fotografie, materiały audio-video, archiwalia).

POKAZ: Kolejnym etapem realizacji zadania była organizacja pokazu wykonywania strojów i akcesoriów kolędniczych przeprowadzona przez jedną z grup obrzędowych. Zapis cyfrowy pokazu został udostępniony online na stronie Muzeum i GOK w Dobrej, a także na grupie założonej na facebooku „Dziady śmigustne z Dobrej – tradycja wiosennego kolędowania”. Dodatkowo film z pokazu został wzbogacony zarejestrowanymi wywiadami i zapisem autentycznej, współczesnej formy obrzędu kolędniczego w Dobrej. Film pełni funkcję narracyjno-edukacyjną, był oprawą multimedialną wystawy.

WYSTAWA: Na podstawie zgromadzonego materiału pozyskanego w trakcie badań terenowych i kwerend, jak i korzystając z muzealiów znajdujących się w zbiorach Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce- Zdroju, Gminnego Ośrodka Kultury w Dobrej, a także ze zbiorów prywatnych, zrealizowano wystawę czasową pt. „Dziady śmigustne – tradycja wiosennego kolędowania”.

Ponadto udostępniono w sieci zapis cyfrowy z audiodeskrypcją wystawy, popularyzujący tą tematykę szerszej grupie odbiorców. Dzięki audiodeskrypcji możliwe stało się zwiedzenie wystawy przez osoby z dysfunkcją wzroku. Audiodeskrypcja została przygotowana przy współpracy ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących im. św. Tereski w Rabce-Zdroju.

KATALOG: Wydany został bogato ilustrowany katalog do wystawy, dystrybuowany nieodpłatnie wśród zwiedzających wystawę oraz mieszkańców Dobrej, a jego wersja elektroniczna została umieszczona na stronie internetowej Muzeum.

<http://muzeum-orkana.pl/wp-content/uploads/2021/07/Dziady-smigustne-katalog-internet.pdf>

Autorkami projektu były Małgorzata Wójtowicz-Wierzbicka i Natalia Klęsk

Koordynator projektu Małgorzata Wójtowicz-Wierzbicka

Naszemu projektowi partnerował Gminny Ośrodek Kultury w Dobrej

fot. A. Hordziej

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

Dofinansowano ze środków Ministra
Kultury, Dziedzictwa Narodowego
i Sportu w ramach programu
Narodowego Centrum Kultury
„EtnoPolska 2021”

**Wystawa pt. „Dziady śmigustne
tradycja wiosennego
kołędowania” przedłużona do**

końca października

Wystawa czasowa, która od lipca zagościła w progach naszego Muzeum zostanie przedłużona do końca października. Jest częścią realizowanego od kwietnia projektu naukowo-wystawienniczego, który uzyskał dofinansowanie ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „EtnoPolska 2021”. W ramach projektu przeprowadzono wywiady z depozytariuszami kultury ludowej, ponad to przeprowadzono kwerendy w muzeach i archiwach i zrealizowano film dokumentujący wyrób stroju i akcesoriów kolędniczych oraz współczesne kolędowanie w Poniedziałek Wielkanocny we wsi Dobra. Prezentowany poniżej materiał jest zapisem cyfrowym wystawy wraz z audiodeskrypcją.

Poniżej wersja dźwiękowa audiodeskrypcji:

**Fauna i flora Gorców –
poetycka wycieczka na
uroczysko Krzywoń**

Zapraszamy serdecznie na ostatnią wycieczkę w ramach Festiwalu Muzeum w Krajobrazie. Krajobraz w Muzeum, która odbędzie się dnia 09.09.2021 r. start godz. 9:00 na parkingu przy leśnej ścieżce edukacyjnej Uroczysko Krzywoń. Naszym przewodnikiem będzie Wojciech Kusiak poeta i kustosz Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju.

obowiązują wcześniejsze zapisy pod numerem tel. 18/2676289 lub e-mail: muzeumwycieczka@gmail.com

Idzie wycieczka, fotografia lata 30. XX wieku, szklany negatyw ze zbiorów Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju

Literacka retrowycieczka u Orkana

Za sprawą naszych wspaniałych przyjaciół z Dawnej Rabki Czar udało się zrealizować nasze kolejne marzenie. Było nim upamiętnienie wycieczki, którą odbyli założyciele Muzeum do Orkanówki.

Nowo powstające w zabytkowym rabczańskim kościółku muzeum etnograficzne potrzebowało bowiem także nowego, świeckiego patrona. Wybór (dość oczywisty) padł na cenionego już wtedy w kraju pisarza – Władysława Orkana. Był to czas ważny także dla samego pisarza, ponieważ ukazały się wtedy jego *Listy ze wsi*. W sierpniu 1929 r. Zofia Sutorowska i Stanisław Dunin Borkowski wybrali się *...przez Olszówkę do Poręby Wielkiej na Groń, gdzie mieszkał pisarz, prosić, żeby pozwolił dać nazwę: Muzeum Regionalnemu im. Władysława Orkana*. Orkan chętnie przystał na tą propozycję.

Podobnie my na tą pamiątkę w sierpniu (22.08) 2021 r. wyruszyliśmy przez góry trasą krótszą co prawda, ale bardzo malowniczą z Koninek – Huciska do Orkanówki. Przewodniczką naszej marszruty była niezastąpiona Magdalena Petryna – przewodniczka beskidzka i edukatorka przyrodnicza znana jako *Wilczy Las*, która przygotowała dla wędrowców fragmenty twórczości Orkana.

Uczestnikami wycieczki byli także muzealnicy z Rabki oraz muzealnicy Nowego Sącza.

fot. Aleksander Hordziej

Drugi dzień Festiwału Muzeum w Krajobrazie. Krajobraz w Muzeum

Drugi dzień festiwału upłynął pod hasłem wspólnego wędrowania wraz z Towarzystwo Krajoznawcze Krajobraz dotarliśmy do mitycznego środka Rabki-Zdrój oraz do jej trzeciego najniższego punktu. W rytmie krajoznawczych wyczynów #PolskaNieodległa www.nieodlegla.pl fot. Aleksander Hordziej i Aleksandra Traczyk

WĘDRUJĄCE WARSZTATY Nasza rabczańska ceramik Grazia Habieda z pracowni ceramicznej Kłajster Majster przygotowała warsztaty rodzinne pt. „**Żywa mozaika**„. Pod czujnym okiem artystki powstał projekt mozaiki przedstawiającej nasz drewniany kościółek. Następnie projekt podzielono na elementy mozaiki i mali twórcy przystąpili do wylepiania wszystkich elementów. Tak powstałe części pozostawiono w pracowni do wyschnięcia. Już niedługo będziecie mogli poznać efekty tamtych twórczych działań.

Część naszych działań Festiwalowych koncentrowała się w otoczeniu kościółka: zaprosiliśmy wszystkich na wspólne piknikowanie pod Muzeum. Z ciekawymi zagadkami przybyli do nas pracownicy Nadleśnictwa Nowy Targ, którzy przygotowali na ten dzień fascynujące zagadki o dzikiej przyrodzie. A Rabczański Oddział Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego zaprezentował sprzęt ratunkowy oraz techniki pierwszej pomocy. Gości nakarmiły Gospodynie z Koła Gospodyń Wiejskich z Łętowego, które przygotowały specjały tradycyjnej kuchni.

W międzyczasie trwały warsztaty pt. **„Elementy survivalu w gospodarce pasterskiej„**, które prowadziły Małgorzata Wójtowicz-Wierzbicka – etnolog oraz Natalia Klęsk – konserwator zabytków z naszego Muzeum. Opowiedziały na czym polegała dawna sztuka przetrwania, jak zapewniano sobie byt podczas trwającego ok. pół roku wypasu owiec. Uczestnicy warsztatów mieli możliwość pomalowania gipsowych wycisków redykołek, uzyskanych z zabytkowych form znajdujących się w kolekcji Muzeum. Drewniane formy do serków przedstawiały; owcę, koguta, gołębia bądź jelenia a także serce, rybę i itp.

Dla chętnych gości Festiwalu trwały przez 2 godziny Warsztaty malowania na szkle, które poprowadziła Aleksandra Traczyk – muzealnik i edukator z naszego Muzeum. W warsztatach wzięło udział w sumie ponad 50 dzieci.

Sporą publiczność przyciągnęły warsztaty przyrodnicze prowadzone przez Krystynę Tomasiewicz – wieloletnią edukatorkę z Gorczańskiego Parku Etnograficznego, która zaprezentowała jak rozpoznać tropy zwierząt. Prawdziwą sensacją były odchody (!) zwierząt, z których można się dowiedzieć co jadły niedawno te stworzenia.

We wnętrzu zabytkowego kościółka odbyła się prelekcja Bartka Szaro prowadzącego bloga o tanim podróżowaniu Paragon z podróży pt. **„Temat rzeka. Czym zaskakuje Polska z perspektywy kajaka?“** Opowiedział m. in. skąd się wzięła jego niezwykła pasja do podróżowania w najdziksze zakątki rzeczne.

Na zakończenie drugiego dnia festiwalu prawdziwa gratka dla fanów bushcraftu. Marek Lewandowski prowadzący kanał na Youtube Ekwipunek Dźwigany Codziennie opowiedział o tym czym dla niego jest wolność wędrowania, przy okazji pokazał swoje najciekawsze patenty ekwipunkowe.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu Narodowego Centrum Kultury **Kultura – Interwencje 2021**,

Współorganizatorami projektu byli Gmina Miejska Rabka-Zdrój i Fundacja Rozwoju Regionu Rabka

Rodzinny poobiedni spacer z widokiem; Bania, Królewska Góra, Grzebień

19.08.2021 odbyła się wycieczka piesza prowadzona przez przewodniczkę Magdalenę Petrynę z Wiczego Lasu. Co tu mówić było pięknie...

fot. A. Hordziej

Pierwszy dzień festiwału!

Pierwszy dzień festiwału upłynął pod znakiem ciekawych spotkań i warsztatów. Dzieci szkolne miały możliwość uczestniczenia w wędrujących warsztatach. Jako pierwsze odbyły się w gościnnych murach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rabce-Zdroju warsztaty animacji cieniowej przygotowane przez Martę i Czarka Skrockich z Teatru Chrzęszcz w Trzcinie. Uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z właściwościami i możliwościami plastycznymi teatru cieni i samodzielnie stworzyli animowaną historię, którą już niebawem zostanie opublikowana na naszym kanale Youtube.

W otoczeniu naszego kościółka odbyły się arcyciekawe warsztaty zielarskie prowadzone przez Paulinę Żakietę fitoterapeutkę z Fundacji Macerat, właścicielkę sklepu zielarskiego Górskie Zmysły, która opowiedziała o właściwościach ziół i olejków eterycznych, maceratów i wyciągów ziołowych. Uczestnicy mieli możliwość wykonania i zaprojektowania świec do aromaterapii zdobionych ziołami.

Uroczystego otwarcia festiwału dokonał Dyrektor Muzeum Zbigniew Wójciak, który powitał gości. Etnolog Małgorzata Wójtowicz-Wierzbicka przybliżyła historię i myśl jaka przyświecała podczas odczytu pt. Jak się zaczęło Muzeum w Rabce, natomiast Katarzyna Szczęśniak animator kultury z Krakowskiej ArtZony, współtwórczyni projektu festiwału przedstawiła zamysł projektu Festiwału Muzeum w Krajobrazie. Krajobraz w Muzeum.

Wykład jak się zachowywać w ostoi dzikich zwierząt wygłosił dr

Jan Loch wieloletni pracownik Gorczańskiego Parku Narodowego, który pokazał zasięgi ostoi różnych chronionych gatunków oraz filmy z foto-pułapek na których udało się zarejestrować między innymi toki głuszców, czy bawiące się szczenięta wilka.

Kolejnym punktem programu było spotkanie z Karoliną, Mario, Marianką, Jasiem i Basią z Our Little Adventures, którzy opowiedzieli nam o podróżowaniu całą rodziną. Blogerzy nacodzień rodzice trójki dzieci, podróżnicy i testerzy opowiedzieli o tym, że podróże z dziećmi nie są wcale takie skomplikowane jak nam się wydaje. A korzyść jaką mogą wynieść dzieci chociażby ze zmiany otoczenia jest bezcenna. „Dlatego pokazujemy naszym dzieciom różne fantastyczne miejsca, te bliższe, i te dalsze. Żeby wiedziały, jak pięknie i jak różnorodnie jest nie tylko na świecie, ale przede wszystkim u nas, w Polsce.”

Kolejnym punktem programu było spotkanie z Wioletta i Krzysztofem Domareckimi ze Stowarzyszenia Polska Szkoła Survivalu z Czarnego Dunajca, którzy przybliżyli ideę bushcraftową live no trace – nie zostawiaj po sobie śladu. Rozmawialiśmy o etyce bushcraftowej i tym w jaki sposób zachowywać się w lesie. Na zakończenie odbyły się warsztaty ekwipunkowe, podczas których uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z przedmiotami, które są niezbędne do przeżycia w lesie.

Integracyjny plener malarski. Festiwal tuż tuż!

Czwartek 19.08.2021 upłyną pod znakiem twórczym. W zabytkowym otoczeniu drewnianego kościoła gdzie siedzibę ma nasze Muzeum odbył się integracyjny plener malarski pt. „Kościółek w krajobrazie”, który poprowadziła nasza rabczańska artystka plastyk, arteterapeutka Monika Rzonca. Powstałe w ramach pleneru prace można oglądać w na wystawie poplenerowej w godzinach otwarcia Muzeum do końca września. Zapraszamy!

fot. Małgorzata Wójtowicz-Wierzbicka i Aleksander Hordziej